Bratislava, 16 september 2016

De verklaring van Bratislava

Wij komen vandaag in Bratislava bijeen op een kritiek moment voor ons Europese project. De top van Bratislava van 27 lidstaten was gewijd aan een gezamenlijke diagnose van de huidige staat van de Europese Unie en een bespreking van onze gemeenschappelijke toekomst. Wij waren het allen eens over de volgende algemene beginselen.

Hoewel één land heeft besloten eruit te stappen, blijft de EU voor ons, de overblijvende lidstaten, onmisbaar. Na de oorlogen en de diepe kloven op ons continent stond de EU garant voor vrede en democratie en bracht zij onze landen welvaart. Voor veel landen en regio's erbuiten zijn dergelijke verworvenheden nog lang geen realiteit. Wij zijn vastbesloten om, voortbouwend op deze gezamenlijke geschiedenis, van de EU met 27 lidstaten een succesverhaal te maken.

De EU is niet volmaakt, maar zij is het beste instrument dat wij hebben om de nieuwe uitdagingen waarmee wij worden geconfronteerd, aan te gaan. Wij hebben de EU nodig, niet alleen om vrede en democratie te garanderen, maar ook de veiligheid van onze burgers. Wij moeten ervoor zorgen dat de EU beter ten dienste staat van hun behoeften en wensen om vrij overal op ons continent te wonen, te studeren, te werken, te reizen en te gedijen, en van het rijke Europese culturele patrimonium te profiteren.

Wij moeten de onderlinge communicatie - tussen de lidstaten, met de EU-instellingen - verbeteren, maar het belangrijkste is dat de communicatie met onze burgers verbetert. Wij moeten onze besluiten helderder maken. Duidelijke, eerlijke taal spreken. Ingaan op de verwachtingen van de burgers, en daarbij met grote vastberadenheid simplistische oplossingen van extreme of populistische politieke krachten ter discussie stellen.

Wij hebben in Bratislava afgesproken om de komende maanden aan onze burgers een visie van een aantrekkelijke EU te bieden waarop zij kunnen vertrouwen en steunen. Wij zijn ervan overtuigd dat wij de wil en de kracht hebben om daarin te slagen.

Wij waren ingenomen met de State of the Union van de voorzitter van de Commissie.

Wij hebben een algemeen debat gevoerd over de belangrijkste prioriteiten voor de komende maanden. Op basis daarvan hebben de voorzitter van de Europese Raad, het voorzitterschap van de Raad en van de Commissie het volgende werkprogramma voorgesteld (het "stappenplan van Bratislava"):

Het stappenplan van Bratislava

I. Algemene diagnose en doelstelling

- Vastbesloten om een succes te maken van de EU met 27
- Veel gemeenschappelijke uitdagingen vóór ons: mensen bezorgd om een als zodanig ervaren gebrek aan controle en angsten in samenhang met migratie, terrorisme en economische en sociale onzekerheid. Noodzaak om deze zaken de komende maanden als prioriteit aan te pakken
- Door samen te werken zal de EU27 in staat zijn deze uitdagingen aan te gaan. Wij zijn vastbesloten om ook gemeenschappelijke oplossingen te vinden voor aangelegenheden waarover wij verdeeld zijn; het heeft hier en nu prioriteit om eenheid te tonen en te zorgen voor politieke controle over de ontwikkelingen om onze gemeenschappelijke toekomst op te bouwen
- Noodzaak om duidelijk te zijn over wat de EU kan doen en wat aan de lidstaten is om te doen, om te garanderen dat wij onze beloften waar kunnen maken

II. Migratie en buitengrenzen

Doelstelling

- Nooit toelaten dat wij weer teruggaan naar de ongecontroleerde stromen van vorig jaar, en het aantal irreguliere migranten verder terugbrengen
- Zorgen voor volledige controle van onze buitengrenzen en terugkeren naar Schengen
- De EU-consensus over het migratiebeleid over de lange termijn verbreden en het verantwoordelijkheids- en solidariteitsbeginsel toepassen

Concrete maatregelen

a) Met volle overtuiging uitvoering geven aan de EU-Turkije-verklaring en voortgezette steun aan de landen van de Westelijke Balkan

b) heden bereidheid bij een aantal lidstaten om onmiddellijke bijstand te bieden ter versterking van de bescherming van Bulgarijes grens met Turkije, en verder steun bieden aan andere staten in de voorste linie

c) vóór het eind van het jaar volledige snellereactiecapaciteit van de Europese grens- en kustwacht, die nu wettelijk is bekrachtigd

d) migratiepacten voor samenwerking en dialoog met derde landen met als doel dat de illegalemigratiestromen afnemen en de terugkeercijfers toenemen, ter beoordeling van de Europese Raad in december

e) blijven toewerken naar een bredere EU-consensus wat betreft het migratiebeleid over de lange termijn, mede in verband met de manier waarop het verantwoordelijkheids- en het solidariteitsbeginsel in de toekomst moeten worden toegepast

III. Interne en externe veiligheid

- **Interne veiligheid**

Doelstelling

- Alles in het werk stellen om de lidstaten te steunen bij het waarborgen van de interne veiligheid en het bestrijden van terrorisme

Concrete maatregelen

a) Geïntensiveerde samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de veiligheidsdiensten van de lidstaten

b) de noodzakelijke maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat iedereen, ook onderdanen van EU-lidstaten, die de buitengrenzen van de Unie overschrijdt, wordt getoetst aan de relevante databanken, die onderling verbonden moeten zijn

c) beginnen aan het opzetten van een systeem voor reisinformatie en -autorisatie (ETIAS) om controles vooraf mogelijk te maken en zo nodig toegang te weigeren aan niet-visumplichtige reizigers

d) een systematische aanpak van radicalisering, mede door uitzetting en inreisverbod waar dat verantwoord is, alsmede EU-ondersteuning voor de preventieacties van de lidstaten

- **Externe veiligheid en defensie**

Doelstelling

- In een moeilijk geopolitiek klimaat inzetten op versterkte samenwerking binnen de EU op het gebied van externe veiligheid en defensie

Concrete maatregelen

a) De Europese Raad van december moet een besluit nemen over een concreet plan van uitvoering op veiligheids- en defensiegebied en over de vraag hoe de mogelijkheden van de Verdragen beter benut kunnen worden, met name wat vermogens betreft

b) onmiddellijk beginnen aan de uitvoering van de gezamenlijke verklaring met de NAVO

IV. Economische en sociale ontwikkeling, jongeren

Doelstelling

- Een veelbelovende toekomst scheppen voor iedereen, onze levenswijze veiligstellen en de jongeren betere kansen bieden

Concrete maatregelen

a) in december: besluit over de uitbreiding van het Europees Fonds voor strategische investeringen in het licht van een evaluatie

b) Europese Raad van voorjaar 2017: balans opmaken van de vooruitgang met de resultaten van de verschillende strategieën voor de eengemaakte markt (waaronder de digitale eengemaakte markt, de kapitaalmarktenunie, de energie-unie)

c) De Europese Raad van oktober moet bepalen hoe we voor een robuust handelsbeleid kunnen zorgen dat de vruchten plukt van open markten en tegelijkertijd ook rekening houdt met de zorgen van de burgers

d) in december - besluiten over EU-steun voor lidstaten bij de bestrijding van jongeren-werkloosheid en over versterkte EU-programma's voor jongeren

V. Volgende stappen

- Beloften waarmaken: versterking van het mechanisme voor het evalueren van de implementatie van genomen besluiten. Loyale samenwerking en communicatie van lidstaten en instellingen
- Bratislava is het begin van een proces. De komende formele bijeenkomsten van de Europese Raad zullen de gelegenheid bieden voor een concrete follow-up van de hier genoemde thema's. De leiders van de 27 zullen begin 2017 informeel bijeenkomen in Valletta. Tijdens de viering in maart 2017 van het 60-jarige jubileum van de Verdragen van Rome zullen de leiders aldaar de gelegenheid te baat nemen om het in Bratislava begonnen proces af te ronden en de koers uit te stippelen voor onze gemeenschappelijke toekomst samen.

******